

EKURHULENI NOORD DISTRIK**VERBRUIKERSTUDIES**

GRAAD 11

NOVEMBER 2017

MEMORANDUM

(Onthou: die memo mag met KORREKTE antwoorde uitgebrei word)

VRAAG 1 KORT VRAE

1.1	1.1.1	A✓	(1)
	1.1.2	D✓	(1)
	1.1.3	D✓	(1)
	1.1.4	C✓	(1)
	1.1.5	C✓	(1)
	1.1.6	D✓	(1)
	1.1.7	B✓	(1)
	1.1.8	A✓	(1)
	1.1.9	A✓	(1)
	1.1.10	C✓	(1)
	1.1.11	D✓	(1)
	1.1.12	A✓	(1)
	1.1.13	B✓	(1)
	1.1.14	B✓	(1)
	1.1.15	C✓	(1)
	1.1.16	D✓	(1)
	1.1.17	D✓	(1)
	1.1.18	D✓	(1)
	1.1.19	A✓	(1)
	1.1.20	C✓	(1)

1.2	1.2.1	C√	(1)
	1.2.2	A√	(1)
	1.2.3	B√	(1)
	1.2.4	G√	(1)
	1.2.5	E√	(1)
1.3	1.3.1	Monochromatiese kleurharmonie√	(1)
	1.3.2	Rooi-oranje√ Geel-oranje√	(2)
	1.3.3	Horisontale lyne√	(1)
	1.3.4	Wit Swart √	(1)
1.4	1.4.1	Vloerplan√	(1)
	1.4.2	Argitek√	(1)
	1.4.3	Verkeerspatroon√	(1)
	1.4.4	Oriëntering√	(1)
	1.4.5	Sone √	(1)
1.5	1.5.1	Teikenmark√	
	1.5.2	Produkspesifikasie√	
	1.5.3	Winsgewende besigheid√	
	1.5.4	SWOT analise√	
	1.5.5	Bemarkingsmengsel√	(5)

TOTAAL VIR VRAAG 1: 40

VRAAG 2 DIE VERBRUIKER

- 2.1 2.1.1 **Wegdoenbare inkomste** - Onthou
Bedrag geld oor√ nadat alle vaste uitgawes betaal is√ (2)
- 2.1.2 **Veranderlike koste** - Onthou
Uitgawe wat elke maand betaal moet word √ maar die bedrag wissel van een maand na 'n ander √ (2)
- 2.2 2.2.1 **Wat is skuldberading** - onthou
Hulp aan verbruikers wat te veel skuld het om betalingsplanne met krediteure te heroorweeg√ (1)
- 2.2.2 **Voordele van skuldberading** (enige 2) - Begrip
- Skuld word terugbetaal√
 - Mag nie meer skuld aangaan terwyl dit hersien word nie√
 - Beheerbare terugbetalingsplanne word onderhandel (2)
- 2.2.3 **Nadele van skuldberading** (enige 1 of redelike antwoord) - Begrip
- Kan weer in die skuld raak √
 - Verbruiker leer nie om finansies self te bestuur nie (1)
- 2.2.4 **Dokument om na skuldberading te ontvang** - Onthou
- Klaringsertifikaat√ (1)
- 2.3 2.3.1 **Regte onder Verbruikersbeskermerswet** (enige 2) - Begrip
- Reg op beskerming teen diskriminerende praktyke√
 - Reg op goeie waarde, goeie gehalte en veiligheid√
 - Aanspreeklikheid van verskaffer (2)
- 2.3.2 **Noem DRIE doelwitte van die CPA-analise**
- Die skep van 'n wettige raamwerk om 'n billike, toeganklike en doeltreffende mark vir verbruikers te skep√
 - Verminder die probleme wat kwesbare verbruikers ervaar wanneer toegang tot goedere of dienste verkry word√
 - Beskerming van verbruikers teen onbillike handelspraktyke√
 - Moedig verantwoordelike verbruikersgedrag aan (3)

2.4 2.4.1 Familie se bronne van inkomste (enige twee) - Onthou

- Vader se inkomste uit sy besigheid
- Moeders se salaris✓
- Ouma se pensioen (2)

2.4.2 Faktore wat die familie se uitgawe patroon beïnvloed. (enige 3 plus 'n logiese verduideliking) - Begrip

- Huishoudelike samestelling ✓ - Aantal mense wat in die huis woon en wat geld verdien.✓
- Finansiële hulpbronne en besteebare inkomste✓ - inkomste van moeder, pa en ouma✓
- Behoeftes✓ - kos, klere, skooling, vervoer✓
- Plek - waar hulle woon in verhouding tot hul werk en waar hulle koop/bestee
- Voorkeure - eet uit, organiese kos, handelsnaam-klere (6)

2.4.3 Nadele van die gebruik van 'n kredietkaart (moet nadeel verklaar deur met gevallestudie verband te hou) - Toepassing

- Elke keer as hulle die kaart gebruik, word bankkoste gehef volgens die persentasie aankope. ✓ en duur items is duur. ✓
- Hoë rentekoerse gehef✓ verhoog pryse van reeds duur items soos handelsmerkklere✓ (4)

2.4.4 Voordele spaar pensioen in vastedepositierekening (enige 2) - Toepassing

- Hoër rentekoerse ✓ hoe hoër die balans✓ wat mense aanmoedig om die geld in die bank te laat✓
- Rente bereken daagliks ✓ en herbelê in rekening ✓
- Kan spesifieke bedrae onttrek ✓ wanneer benodig✓ (3)

TOTAAL VRAAG 2: 30

VRAAG 3 VOEDING EN VOEDINGSTOWWE**3.1 Definisie van voeding - Onthou**

- Bestudeer voedingstowwe[√] en hul funksies in die menslike liggaam[√]
- OF**
- Verkry voldoende voedingstowwe uit ons kos[√] om ons liggame te onderhou[√]
- OF**
- Die proses om die voedsel te verskaf of te verkry wat nodig is vir gesondheid en groei (2)

3.2 3.2.1 Funksies - Onthou

- A. Gesonde bene en tande[√]
- B. Gesonde sig / help om gesonde vel, tande en sagteweefsel te vorm en in stand te hou .[√]
- C. Bou gesonde bloed / bou hemoglobien[√]
- D. Sterk immuunstelsel / nodig vir die genesing van wonde (4)

3.2.2 Funksies van vesel (enige 4) - Onthou

- absorbeer water en maak stoelgang sag en lywig [√]
voorkom hardlywigheid / aambeie / dikdermkanker [√]
- Verhoog die gevoel van versadiging. [√]
- Help beheer die vlak van bloedglukose vrystelling in bloedstroom[√]
- Speel 'n rol in die verlaging van bloedcholesterol [√] (4)

3.2.3 Stel voedseltipe voor om met melk te gebruik om veselinname te verhoog - Analiseer

- Enige veselryke graankosse soos muesli, all-bran, hawermout, weetbix[√] (1)

3.2.4 Redes vir die beperking van natrium in dieet - Begrip

- Kan bloeddruk verhoog [√] wat tot koronêre hartsiekte kan lei [√] (2)

3.2.5 Produk vetvry - Verstaan

- Nee[√]
- Bevat room volgens die bestanddeellys[√] (2)

3.2.6 **Effek van te veel proteïene (enige 2) - Begrip**

- Verhoogde risiko van kardiovaskulêre siekte√
- Vetsug √
- Nierprobleme√ (3)

3.3 3.3.1 **A. Funksie van foliensuur in swangerskap (enige 2) - Begrip**

- Normale ontwikkeling van plasenta √
- Normale ontwikkeling van fetus√
- Voorkom neurale buisdefekte √ (2)

B. Funksie van vitamien B6 in swangerskap - Begrip

- Vir sintese van nie-essensiële aminosure √ wat nodig is vir groei √
- Help met die ontwikkeling van die babas se brein en senuweestelsel (2)

3.3.2 **Stel geskikte voedsel produkte voor wat ryk is aan foliensuur en vitamien B6.**

- Soja melk√
- Spinasie
- Spruitkool
- Neute
- Rosyne (1)

3.4 3.4.1 **Potensieel hoë risiko bestanddele - Begrip**

- *Hoender* √
- *Maaskaas*√
- *Eiers* √ (3)

3.4.2 **Redes om gevaar in te hou - Begrip**

- *Ryk aan proteïene*√ wat 'n voedselbron vir bakterieë is √ (2)

3.4.3 **Stel gepaste voorsorgmaatreël voor (enige 6) - Analiseer**

- Koop bestanddele van betroubare winkel met hoë higiëniese vereistes. √
- Plaas kos in koelhouer tydens vervoer vanaf winkel
- Bêre in korrekte temperatuur√
- Gebruik aparte eetgerei vir rou en gekookte bestanddele wanneer jy geregte voorberei. √
- Persoonlike higiëne toepas√

- Werk in 'n skoon kombuis✓
 - Hou die kombuis vry van afval✓
 - Moenie kos by kamertemperatuur hou nie. ✓
 - Berg in verseëlde houer in yskas
- + enige ander geskikte antwoord (6)

3.5 Hoekom het jong volwassenes die volgende nutriënt nodig:

Proteïene	<ul style="list-style-type: none"> • Bou en herstel spierweefsel✓ • Bevordering van haar en vel gesondheid✓ • Beveg infeksies • Vervoer suurstof in die bloed 	(2) (1)
Yster	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkom 'n yster tekort – anemie✓ 	
Kalsium	<ul style="list-style-type: none"> • Versterk bene✓ • Verwang kalsium wat verlore gegaan het om osteoporosis te voorkom✓ 	(2)

3.6 Noem die simptome van anemie. (1)

- Swakheid✓ en moegheid✓

3.7 Voedselbronne van plantaardige vette (enige 2) - Onthou

- Olywe✓
 - Olyfolie ✓
 - Avokado✓
 - Avokado-olie ✓
 - Canola-olie✓
 - Grondboontjies ✓
 - Pekanneute✓
 - Almandels✓
- (2)

TOTAAL VAN VRAAG 3: 40

VRAAG 4 KLEDING**4.1 4.1.1 Identifiseer die fokuspunt - Toepassing**

- Die strik op die bors. ✓ (1)

4.1.2 Hoe harmonie behaal is - onthou

- Die ontwerp op die materiaal gebruik klein vorms wat in ooreenstemming is met die liggaamsgrootte van die draer / ontwerp nie uitstaan om 'n illusie van groot proporsie te skep nie. ✓
- Die strik op die bors is nie te groot nie - ook in harmonie met kleredrag en lyfgrootte. ✓

Leeders kan ook beskryf hoe harmonie toegepas word in die idee, lyne, vorms en kleur van die figuurgrootte en kleur van die vel. (2)

4.1.3 Identifiseer die gebalanseerde - Toepassing

- Simmetriese balans ✓ (1)

4.2 4.2.1 Lyne geïllustreer in die prentjie - Toepassing

- Horisontale lyne ✓ (1)

4.2.2 Effek van hierdie lyne op die liggaam - Toepassing

- Horisontale lyne laat dinge wyer vertoon ✓ Dus lyk die boonste deel van die draer se liggaam wyer / groter / breed. ✓
- 'n Persoon met smal skouers moet dit dra om die skouers wyer / breër te laat lyk. ✓ (2)

4.2.3 Tekstielstof konstruksie tegnieke - Toepassing

- a) T-hemp materiaal – Inslagbrei ✓
- b) Denim materiaal - keperweef ✓ (2)

4.2.4 **Vergelyk stof eienskappe – onthou**

Materiaal eienskappe	T-hemp	Denim
Duursaamheid	T-hemp material is nie so duursaam nie. Dit kan leer as dit op 'n skerp voorwerp vasgevang word.√	Denim is duursaam / sterk en sal lank hou. √
Gemak	Die T-hemp materiaal is gebrei en sal rek om by ligaam aan te pas en is daarom baie gemaklik√	Rekdenim is baie gemaklik om te dra en sal saam met die liggaam rek√
Dimensionele stabiliteit	Die T-hemp sal langer rek en nouer word nadat dit gewas is√	Denim is baie stabiel en sal nie van vorm verander nie√

(6)

4.2.5 **Verduidelik die betekenis van sanforisering - Toepassing**

- Word gewoonlik toegepas op natuurlike vesels (katoen) wat geneig is om te krimp wanneer dit gewas word. √
- Alkalië en stoom word op die stof toegedien om dit te rek en te krimp. √
- Gesanforiseerde stof sal nie meer as 2% krimp as dit gewas word nie. √

(3)

4.3 **Verduidelik waarom anti-bakteriese afwerkings toegepas word op sokkies en aktiewe dra - Toepassing**

- Bakteriële groei kan voorkom as die draer sweet. √ Die antibakteriese afwerking sal die gare bestand maak teen die groei van mikroorganismes. √

(2)

4.4 4.4.1 **Ontleed die prent en merk A en B – Analiseer**

- A. Peervorm / driehoekig√
- B. Appel vorm / ovaal√

(2)

4.4.2 **Beskryf die eienskap van die twee liggaamsvorme.**
 Analiseer

Ligaamsvorm	Eienskappe
A	<ul style="list-style-type: none"> • Ronde swaar onderlyf met 'n gedefinieerde middellyf✓ • Heup grootte is altyd wyer as die bors en skouers✓
B	<ul style="list-style-type: none"> • Skouers is breër as die heupe✓ • Groot borste✓ • Wier rug • Heupe smaller • Boude plat

(4)

4.5 **Definisie van tekstuur - Onthou**

- Tekstuur is hoe ons die oppervlakkwaliteit van 'n voorwerp beskryf. ✓

(1)

4.6 **Die tydsberekening van aankoop kan die prys van klere beïnvloed – Toepassing**

- Wanneer 'n nuwe winkel oopmaak → spesiale aanbiedinge van eerste dag opening✓
- Nuwe seisoen - kledingstukke is gewoonlik duur. ✓
 Aangesien die seisoen tot 'n einde kom, het verkope waar hulle die klere teen 'n afslagprys verkoop. ✓
- Uitverkoping - Klere word gewoonlik teen 'n baie goedkoop prys verkoop

(3)

TOTAAL VIR VRAAG 4: 30

VRAAG 5 BEHUISING

- 5.1 **Noem drie tipes kunsmatige beligting wat in 'n huis gebruik word.** Onthou
- Algemene beligting ✓
 - Taak beligting ✓
 - Dekoratiewe beligting ✓
- (3)
- 5.2 **Faktore 'n familie met klein kinders moet in gedagte hou wanneer meubels gekoop word.** - Onthou
- Die meubels moet sterk en duursaam wees. ✓ weens slytasie wat ondervind word.
 - Die meubels moet maklik wees om skoon te maak ✓ omdat klein kinders morsig kan wees.
 - Meubels moet bekostigbaar wees ✓
- (3)
- 5.3 **Evaluering van huishoudelike planne** - Toepassing
- a) Ekonomiese aspekte
- Die huis moet bekostigbaar wees. ✓
 - Oorweeg toekomstige opknappings wat nodig is om aan die veranderende behoeftes van die gesin te voldoen, en of dit bekostigbaar sal wees. ✓
- (2)
- b) Beskikbare stoorplek
- Kyk of daar genoeg gerieflike en toeganklike berging is. ✓
 - Voldoende stoorplek moet regdeur die huis toegepas word. ✓
- (2)
- 5.4 **Paragraaf - Ontwerpelemente** – Toepassing
- Omdat die kamer klein is, moet sy **ligte kleure** ✓ gebruik, omdat ligte kleure die kamer groter sal laat vertoon. Verf die **plafon wit** ✓ en gebruik **vertikale lyne** ✓ vir die muurbedekking wat die illusie sal gee dat die plafon hoër is. Die kamer front suid, so om die kamer warmer te vertoon en knus te wees, moet sy **warm kleure** ✓ op die kleurwiel gebruik maar in 'n **ligte waarde** ✓ omdat die kamer klein is.
- (6)
- (-1 punt indien dit nie in 'n paragraaf is nie)

- 5.5 **Verantwoordelikhede verbruikers het voor die aankoop van meubels - onthou**
- Vergelyk die pryse van verskillende winkels voordat meubels gekoop word. ✓ om te verseker dat jy nie te veel by een winkel betaal nie, kry 'n goeie kopie. ✓
 - Vergelyk jou begroting met die prys (sluit al die verborge koste in) om te verseker dat jy genoeg geld het om vir die meubels te betaal. ✓
 - Lees die kontrak en die waarborg noukeurig ✓ sodat jy seker is van jou regte. ✓
 - Vind 'n betroubare winkel wat jy kan vertrou ✓ om te verseker dat jy nie geld verloor nie. ✓ (3)
- 5.6 5.6.1 **Basiese sones in die huis - Toepassing**
- Werk area ✓ - kombuis
 - Rus area ✓ - slaapkamers en badkamers
 - Sosiale area ✓ Sitkamer en eetkamer (3)
- 5.6.2 **Oop of geslote plan - motiveer - onthou**
- Geslote plan ✓ omdat daar 'n muur is wat die kombuis van die leefarea skei
 - Die nadeel, geen interaksie en kommunikasie tussen mense wat in die huis woon nie. Die kamers kan klein wees (3)
- 5.7 **Evalueer die impak van houtmeubels en plastiekmeubels op die omgewing. - Ontleed**
- Hout**
- Het 'n laer impak op die omgewing ✓
 - Herbruikbaar, herwinbaar en hernubaar ✓
- Plastiek**
- Het 'n negatiewe uitwerking op die omgewing ✓
 - Los giftige dampe vry wat die lug, water en grond besoedel en nie bioafbreekbaar is nie.
- Afsluiting**
- Hout sal 'n meer positiewe impak op die omgewing hê ✓ (5)

TOTAAL VIR VRAAG 5: 30

VRAAG 6 ENTREPRENEURSKAP

6.1 6.1.1 **Definisie van entrepreneurskap - onthou**

- Ja✓
- Omdat sy soetgoed produseer en verkoop om wins te maak✓ (2)

6.1.2 **Identifiseer of dit 'n winsgewende sakegeleentheid is - toepassing**

Suksesvolle entrepreneur moet **passievol** wees ✓ oor sy produk en die **teikenmark** identifiseer. ✓, wie sal die produk wil koop. Die produk moet voldoen aan die **behoefte van die teikenmark** ✓ wat bereid is om daarvoor te betaal. Die produk moet die **mededingende voordeel** hê ✓, dus iets spesiaal. Die prys moet **bekostigbaar** wees. ✓ En dit moet al jou uitgawes dek en steeds wins maak. Kies die **regte plek**✓ om jou produk te verkoop. Die produk moet **omgewingsvriendelik** wees. ✓. Kontroleer die toestand van die **ekonomie** en maak seker dat dit **bekostigbaar** is ✓ vir jou teikenmark. Oorweeg ook jou **vermoëns**. Doen 'n **finansiële lewensvatbaarheidstudie** om te bepaal wat die aanvangskoste en bedryfskoste sal wees. (8)

6.1.3 **Kwaliteite vereis om haar produkte suksesvol te bemark - onthou**

- Kliënte 'n positiewe kliëntediens ervaar
- Moet goeie kennis hê van die onderneming
- Goeie kommunikasievaardighede
- Luister na jou kliënte (2)

6.1.4 5P's van die bemarkings mengsel

5P's van die bemarkings mengsel	Voorbeelde van die strooibiljet
PRODUK✓	Fudge / Skuimpies✓
PRYS✓	Fudge @ R10 Skuimpies @ R7✓
PLEK✓	Pink Daisy koshuis✓
MENSE✓	Studente met soet tande✓

(8)

6.1.5 **Koste berekening – toepassing**

Koste van 60 pakkies fudge

Bestanddele	R120-00
Verpakking	R 10-80
Elektrisiteit	R 12-00
TOTAAL	R142-80 √

PROFYT: 120%

$$R142-80 \times 120\% = \mathbf{R171-36}$$
√

Verkoopprys

$$R142-80 + R171-36 = \mathbf{R314-16}$$
√

Verkoopprys van EEN pakkie

$$R314-16 \div 60 = \mathbf{R5-24}$$
√

$$\text{Afrond tot die naaste rand} = \mathbf{R5-00}$$
√ (5)

6.1.6 **Kernbeginsels van bemarking – onthou**

- **Passie** → 'n suksesvolle besigheidsidee is iets waaroor jy passievol is en jy glo in jou produk√
- **Produk**→ die produk moet anders wees √
- **Kompetisie** → vergelyk jou produk met jou mededingers en soek maniere om joune beter te maak. √
- **Prys** → word kliënte bereid om hierdie prys te betaal √
- **Teikengroep** → moet bereikbaar, groeiend en stabiel wees sodat daar 'n lang behoefte aan die produk sal wees
- **Kapasiteit** → kan jy genoeg produkte maak en verkoop om 'n goeie wins te maak
- **Ligging** → is die kliënte naby
- **Omgewing** → produk moet minder skadelik wees vir die omgewing (4)

TOTAAL VAN VRAAG 6: 30

GROOTTOTAAL: 200